

ВИСНОВОК

антикорупційної експертизи проєкту Закону України «Про внесення зміни до розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про публічні закупівлі» щодо забезпечення умов для виконання договорів про закупівлю робіт та послуг»

Картка проєкту

Суб'єкт права законодавчої ініціативи: народні депутати України (Підласа Р.А., Мовчан О.В., Шуляк О.О. та інші)	Мета проєкту Закону – створення можливості сторонам договору обґрунтовано та за взаємною згодою змінити ціну договору про закупівлю, що укладений до або під час дії правового режиму воєнного стану, після проходження повторної експертизи	Проект Закону (реєстр. № 8202 від 11.11.2022)
---	--	---

Резюме антикорупційної експертизи

За результатами проведення антикорупційної експертизи проєкту Закону Національне агентство ідентифікувало у його положеннях корупціогенні фактори щодо встановлення можливостей для збільшення ціни договору про закупівлю робіт за результатами коригування та Perezatverdzhennya proєkту budivnicтва bez viznachennya u proєкті Zakonu maksimalno dopustimoy vıdsotkovoy mezhı dla zбільшення ціни у договорі про закупівлю, кількості випадків її коригування, а також встановлення умов збільшення ціни договору про закупівлю робіт, які є необґрунтованими.

Запровадження запропонованого регулювання може сприяти порушенню принципів проведення публічних закупівель, збільшити рівень непрозорості здійснення закупівель у сфері будівництва та призвести до неефективного використання коштів.

Опис виявлених корупціогенних факторів

1. Невідповідність положень нормативно-правового акта положенням нормативно-правового акта, що має вищу юридичну силу, або міжнародним зобов'язанням України

У проєкті Закону запропоновано розділ X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про публічні закупівлі» (далі – Закон) доповнити п.п. 3⁹, відповідно до якого установити, що істотні умови договору про закупівлю, укладеного до введення воєнного стану або в період дії правового режиму воєнного стану в Україні, можуть змінюватися після його підписання до виконання зобов'язань сторонами в повному обсязі, крім випадків, передбачених ч. 5 ст. 41 цього Закону, у випадку:

1) збільшення ціни договору про закупівлю робіт (без зміни обсягів робіт та без зміни їх якості) за результатами коригування та Perezatverdzhennya proєkту budivnicтва v ustanovlenomu zakonodavstvom porjadku, яке має бути

документально підтверджене експертною організацією, що має право на проведення експертизи проєкту будівництва відповідно до законодавства, у разі встановлення в договорі про закупівлю порядку зміни ціни та не раніше ніж через шість місяців з моменту підписання договору про закупівлю;

2) збільшення ціни договору про закупівлю послуг з поточного ремонту (без зміни обсягів таких послуг та без зміни їх якості), яка має бути документально підтверджена замовником експертною організацією, що має право на проведення експертизи проєкту будівництва відповідно до законодавства, у разі встановлення в договорі про закупівлю порядку зміни ціни та не раніше ніж через шість місяців з моменту підписання договору про закупівлю;

3) зміни чи встановлення порядку зміни ціни в договорі про закупівлю для випадків, передбачених пп. 9 та 10 ч. 5 ст. 41 цього Закону.

За аргументацією розробника, запропоновані зміни вважаються доцільними з причини збільшення вартості матеріалів через стрімкі інфляційні процеси та зміни в економіці, що відбуваються під час воєнного стану.

Проте питання збільшення вартості матеріалів через стрімкі інфляційні процеси врегульовані Кошторисними нормами України у будівництві, затвердженими наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 01.11.2021 № 281, а питання виникнення додаткових робіт врегульовано п.п. 8 п. 13 Особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 12.10.2022 № 1178.

Відтак встановлення можливості коригування істотних умов договору про закупівлі може сприяти створенню умов для проведення формальних закупівель, зокрема шляхом визначення переможцем учасника з найменшою ціновою пропозицією, але з можливістю збільшення запропонованої ним ціни через шість місяців після укладення договору, що, в свою чергу, може сприяти створенню умов для обмеження захисту економічної конкуренції та призвести до неефективного використання коштів.

Зазначене обґрунтовується наявністю таких обставин:

1) відсутня максимально допустима відсоткова межа для збільшення ціни у договорі про закупівлю. Проєкт Закону не містить обмежень щодо можливого відсотка збільшення або максимальної суми у разі зростання ціни договору. Відсутність зазначеної межі може сприяти зловживанням, у тому числі під час проведення експертизи проєкту будівництва;

2) не обмежено кількості випадків коригування ціни договору про закупівлю. Проєкт Закону містить єдину умову, за якої допускається перегляд істотних умов договору – не раніше ніж через шість місяців з моменту підписання договору про закупівлю. Проте нерегульованими та, відповідно, такими, які можуть бути застосовані декілька разів протягом виконання договору про закупівлю, залишаються питання щодо перерахунку вартості предмета закупівлі. Відсутність

чітко визначених обмежень щодо кількості випадків коригування ціни може стати підґрунтям для зловживань;

3) встановлення умов збільшення ціни договору про закупівлю робіт, які є необґрунтованими.

Так, у п.п. 2 п. 3⁹ розділу Х «Прикінцеві та перехідні положення» проекту Закону врегульовуються питання можливості коригування ціни договору про закупівлю послуг з поточного ремонту, зокрема не раніше ніж через шість місяців з моменту підписання договору про закупівлю.

Відповідно до листа Державного комітету України з будівництва та архітектури від 30.04.2003 № 7/7-401 поточний ремонт – це комплекс ремонтно-будівельних робіт, який передбачає систематичне та своєчасне підтримання експлуатаційних якостей та попередження передчасного зносу конструкцій і інженерного обладнання.

Поточний ремонт повинен провадитись з періодичністю, що забезпечує ефективну експлуатацію будівлі або об'єкта з моменту завершення його будівництва (капітального ремонту) до моменту постановки на черговий капітальний ремонт (реконструкцію).

Відтак доцільність врегулювання питання щодо коригування ціни договору про закупівлю послуг з поточного ремонту через шість місяців з моменту підписання цього договору є необґрунтованою.

Додатково проект Закону містить положення, які не узгоджуються з вимогами нормопроектувальної техніки та дають змогу їх суб'єктивного тлумачення, зокрема:

- текст змін до п.п. 2 п. 3⁹ розділу Х «Прикінцеві та перехідні положення» Закону, а саме: *«2) збільшення ціни договору про закупівлю послуг з поточного ремонту (без зміни обсягів таких послуг та без зміни їх якості), яка має бути документально підтверджена замовником експертною організацією має бути підтверджена експертною організацією, яка має право на проведення експертизи проектів будівництва відповідно до законодавства та надає експертну оцінку щодо збільшення вартості робіт»*. За відсутності розділових знаків – неможливо однозначно встановити суб'єкта підтвердження необхідності збільшення ціни відповідного договору. До того ж застосування механізму підтвердження можливості збільшення ціни договору безпосередньо замовником є недопустимим та таким, що може призвести до неефективного використання коштів;

- запропонована проектом Закону редакція п.п. 3 п. 3⁹ розділу Х «Прикінцеві та перехідні положення» Закону містить посилення на пп. 9 та 10 ч. 5 ст. 41 Закону, які відсутні в чинній редакції Закону України «Про публічні закупівлі».

Рекомендації НАЗК:

у запропонованій редакції п. 3⁹ розділу Х «Прикінцеві та перехідні положення» Закону:

- передбачити максимально допустиму відсоткову межу для збільшення ціни у договорі про закупівлю у разі пропорційної зміни видів нормативно розрахункових показників, які пропонуються для збільшення, та встановити обмеження щодо кількості випадків відповідного коригування ціни,

для прикладу – не більше ніж один раз на період виконання договору про закупівлю;

- у п.п. 2 слова «поточного ремонту» замінити словами «капітального ремонту»;

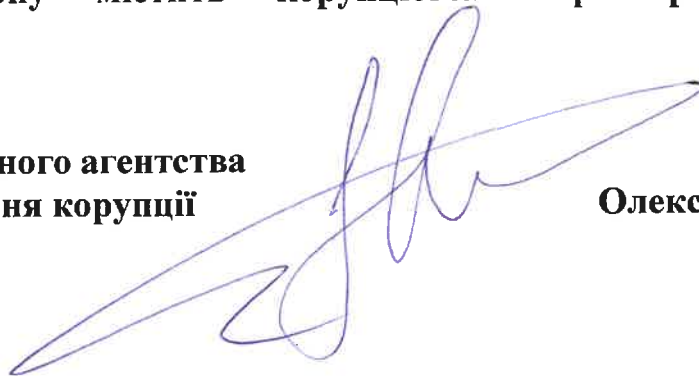
- у п.п. 2 слово «замовником» виключити;

- у п.п. 3 посилання на пп. 9 та 10 ч. 5 ст. 41 Закону України «Про публічні закупівлі» виключити та узгодити нумерацію з положеннями цього Закону.

Висновок:

проект Закону містить корупціогенні фактори та потребує доопрацювання.

**Голова Національного агентства
з питань запобігання корупції**

Олександр НОВІКОВ